

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων
Επιτροπή Ερευνών

Τίτλος Πράξης:
**«Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων -
ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών
ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΗ και ΦΩΝΗΤΙΚΗ
ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου
και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την
αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»¹**

ΚΩΔΙΚΟΣ MIS: 379396

**Παραδοτέα Δράσης 2: Σχεδιασμός της έρευνας
πεδίου**

¹ Η παρούσα έρευνα έχει συγχρηματοδοτηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο - ΕΚΤ) και από εθνικούς πόρους μέσω του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» του Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (ΕΣΠΑ) – Ερευνητικό Χρηματοδοτούμενο Έργο: ΘΑΛΗΣ. Επένδυση στην κοινωνία της γνώσης μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Πίνακας Περιεχομένων

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	4
2. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΠΡΑΞΗΣ	5
3. ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ ΔΡΑΣΗΣ 2.1: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ ΦΩΝΗΤΙΚΗΣ	6
3.1 ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΟ ΕΡΕΥΝΗΤΩΝ ΠΕΔΙΟΥ	7
3.1.1. ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ	7
3.1.2. ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ	8
3.1.3. ΜΕΘΟΔΟΣ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗΣ	9
3.1.4. ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΚΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΗΧΟΓΡΑΦΗΣΗ	10
3.1.5. ΟΝΟΜΑΣΙΑ ΑΡΧΕΙΩΝ	11
3.1.6. ΗΛΕΚΤΡΟΠΑΛΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΜΕΛΕΤΗ (EPG)	13
3.1.6.2 ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΓΙΑ ΠΙΘΑΝΗ ΠΑΛΑΤΟΓΡΑΦΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ (EPG).	14
3.1.6.3 ΤΙ ΧΡΕΙΑΖΕΤΑΙ ΝΑ ΚΑΝΕΙ Ο ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΤΗΣ ΓΙΑ ΝΑ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΕΙ ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ	16
3.1.6.4 ΤΙ ΘΑ ΚΑΝΩ ΜΟΛΙΣ ΠΑΡΑΛΑΒΩ ΤΟ ΑΠΟΤΥΠΩΜΑ	18
3.2 ΦΟΡΜΑ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΥ	20
3.3 ΟΠΤΙΚΟ ΥΛΙΚΟ ΕΚΜΑΙΕΥΣΗΣ ΛΟΓΟΥ	21
4. ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ ΔΡΑΣΗΣ 2.2: ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΠΕΔΙΟΥ ΦΩΝΟΛΟΓΙΑΣ	22
ΘΕΜΑ Α: ΗΜΙΦΩΝΑ – ΟΥΡΑΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ	22
ΑΛΗΘΙΝΕΣ ΟΜΟΗΧΕΣ ΛΕΞΕΙΣ ΣΕ ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ. ΤΟ ΑΤΟΝΟ ΦΩΝΗΝ [i] ΠΡΑΓΜΑΤΩΝΕΤΑΙ ΩΣ [j]	22
ΆΔΕΙΑ - ΑΔΕΙΑ [□Α□Α] vs. [□Α□Α]	22
ΘΕΜΑ Β: ΚΩΦΩΣΗ & ΑΠΟΒΟΛΗ	28
ΘΕΜΑ Γ: ΠΡΟΣΤΡΙΒΟΜΕΝΑ	41
ΘΕΜΑ Δ: ΣΤΟΧΕΥΜΕΝΗ ΕΡΕΥΝΑ ΓΙΑ ΦΩΝΟΛΟΓΙΚΑ ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΣΤΟ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΙΑΚΟ ΙΔΙΩΜΑ:	43

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

1. Εισαγωγή

Στην παρούσα αναφορά παρουσιάζονται τα παραδοτέα της ΔΡΑΣΗΣ 2 και συγκεκριμένα οι παρακάτω υποδράσεις:

Δράση 2.1, Ε.Ο.1: Σχεδιασμός έρευνας πεδίου φωνητικής

Περιγραφή: Σχεδιασμός της έρευνας πεδίου φωνητικής

Με παραδοτέο

Π2.1 Έκθεση για τον σχεδιασμό της έρευνας πεδίου και τις μεθόδους συλλογής υλικού (ηχογραφήσεις φυσικού λόγου, ερωτηματολόγια, εργ. πειράματα, πειράματα αντίληψης)

Και

Δράση 2.2, Ε.Ο.2: Σχεδιασμός έρευνας πεδίου φωνολογίας

Περιγραφή: Σχεδιασμός της έρευνας πεδίου φωνολογίας

Με παραδοτέο

Π2.2 Έκθεση για τον σχεδιασμό έρευνας πεδίου φωνολογίας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

2. Σύνοψη Περιγραφή της Πράξης

Είναι η πρώτη εργαστηριακή μελέτη του φωνηεντικού συστήματος διαφόρων ελληνικών διαλέκτων και η πρώτη προσπάθεια διδακτικής και διάχυσης των αποτελεσμάτων. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει αναλύσεις φωνητικής των φωνηέντων, διερεύνηση της ποικιλομορφίας ανά διάλεκτο, δημιουργία φωνηεντοχώρου των διαλέκτων καθώς και φωνολογική ανάλυση. Σε επίπεδο διάχυσης των αποτελεσμάτων, η δημιουργία βάσης δεδομένων, γλωσσογεωγραφικού ευρετηρίου και εκπαιδευτικού υλικού στοχεύει στην οργάνωση, προσβασιμότητα και εμπλουτισμό των αποτελεσμάτων, στην περαιτέρω έρευνα και στην ευαισθητοποίηση του κοινού στις διαλέκτους.

Σκοπός της πράξης είναι η καταγραφή και γλωσσολογική ανάλυση του φωνηεντικού συστήματος διαφόρων ελληνικών διαλεκτικών περιοχών. Παράλληλα αποσκοπεί στην ενημέρωση της διδακτικής κοινότητας σχετικά με τον πλούτο των ελληνικών διαλέκτων.

Στόχοι της πράξης είναι:

- (α) ανάλυση φωνηεντικών συστημάτων διαφόρων ελληνικών διαλέκτων
- (β) δημιουργία βάσης διαλεκτικών δεδομένων, και γλωσσογεωγραφικού ευρετηρίου
- (γ) διάχυση των αποτελεσμάτων σε σχολεία και πανεπιστήμια με στόχο την ενίσχυση της ενημερότητας καθηγητών και φοιτητών στην ύπαρξη των ελληνικών διαλέκτων.

Η Επιστημονικώς Υπεύθυνη της Πράξης

Μαρία Μπαλτατζάνη
Επίκουρη Καθηγήτρια

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

3. Παραδοτέο Δράσης 2.1: Σχεδιασμός έρευνας πεδίου φωνητικής

Η παρακάτω έκθεση περιέχει πληροφορίες σχετικές με τον σχεδιασμό της έρευνας πεδίου και τις μεθόδους συλλογής υλικού, δηλαδή τις ηχογραφήσεις φυσικού λόγου, τα ερωτηματολόγια, τα αρθρωτικά (erg) πειράματα και τα πειράματα αντίληψης που θα πραγματοποιηθούν κατά την έρευνα πεδίου στις 6 διαλεκτικές περιοχές υπό έρευνα.

Τα επιμέρους περιεχόμενα της έκθεσης είναι τα εξής:

- Εγχειρίδιο ερευνητών πεδίου
- Φόρμα ερωτηματολογίου
- Οπτικό υλικό εκμαίευσης λόγου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

3.1 Εγχειρίδιο ερευνητών πεδίου

3.1.1. Ερωτηματολόγιο

Υπάρχει ξεχωριστό αρχείο (erotimatologio-form) το οποίο θα χρησιμοποιούν οι ερευνητές για να συμπληρώνουν τα παρακάτω στοιχεία για κάθε ομιλητή που ηχογραφούν.

- 1) ID: Αρχικά + Μ ή F για φύλο + ηλικία, π.χ. <ΑΚ.Μ.56>
- 2) Ημερομηνία ηχογράφησης
- 3) Γεωγραφικός τόπος ηχογράφησης-διαμέρισμα
- 4) Γεωγραφικός τόπος ηχογράφησης-νομός
- 5) Γεωγραφικός τόπος ηχογράφησης-ακριβής τοποθεσία
- 6) Ονοματεπώνυμο (κρυφό—μόνο για τους ερευνητές)
- 7) Φύλο (Άνδρας ή Γυναίκα)
- 8) Ηλικία (ακριβής)
- 9) Ηλικιακή Ομάδα (Επιλογή από τις εξής κατηγορίες: Νέοι (ως 30); Μέση ηλικία (35 – 55); Τρίτη ηλικία (60 -))
- 10) Εκπαίδευση (Επιλογή από τις εξής κατηγορίες: Αγράμματος, Δημοτικό, Γυμνάσιο, Λύκειο, ΙΕΚ, ΤΕΙ, ΑΕΙ, Μεταπτυχιακό, Διδακτορικό)
- 11) Επάγγελμα (Συμπληρώνουν οι ερευνητές όσο το δυνατό πιο συγκεκριμένο)
- 12) Ομάδα Καταγωγής, Π.χ. Πόντιος, Θρακιώτης, Μυτιληνιός, Κρητικός
- 13) Καθεστώς Καταγωγής (Επιλογή από τις εξής κατηγορίες: Ντόπιος, Πρόσφυγας, Μέτοικος, Μετανάστης)
- 14) Δομή Γλωσσικής κοινότητας (Ομοιογενής, Μεικτή)
- 15) Ύπαρξη Προσφύγων / Μετοίκων (Ναι, Όχι)
- 16) Διάρκεια παραμονής στη Γλωσσική Κοινότητα (Σε χρόνια)
- 17) Δομή Γειτονιάς (Ομοιογενής, Μεικτή)
- 18) Τοποθεσία ηχογράφησης (εσωτερικός, εξωτερικός χώρος) και (οικείος, ουδέτερος)
- 19) Επικοινωνιακή περίσταση (φυσικός λόγος/φιλική συνομιλία, συνέντευξη, αφηγήσεις, ερωτηματολόγιο)
- 20) Κοινωνικοί δεσμοί με τους παρευρισκόμενους κατά την ηχογράφηση (οικογενειακοί, φιλικοί, ουδέτεροι)
- 21) Γλώσσες που μιλάνε οι συμμετέχοντες εκτός των ελληνικών (c)
 - ο Επίπεδο ικανότητας στη γλώσσα (ως μητρική, με ευχέρεια, βασική γνώση)

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

- ο Για πόσα χρόνια τις μιλάνε (
- 22) Σε ποια περιβάλλοντα τις μιλάνε
- 23) Έχουν ζήσει στο εξωτερικό; Πόσα χρόνια;
- 24) Διαχωρισμός διαλεκτικών και γλωσσικών ερωτήσεων

3.1.2. Συγκατάθεση

Παρακαλώ τυπώστε την παρακάτω φόρμα ώστε να την υπογράψουν οι συμμετέχοντες ομιλητές.

Όνομα:
Επώνυμο:
Ημερομηνία:

Συμφωνώ ότι τα δεδομένα που θα ηχογραφηθούν κατά τη συνέντευξη θα χρησιμοποιηθούν για επιστημονικούς σκοπούς μόνο και θα αναρτηθούν στο διαδύκτιο αφού αφαιρεθούν πληροφορίες σχετικές με προσωπικά δεδομένα.

Υπογραφή

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

3.1.3. Μέθοδος ηχογράφησης

Η ηχογράφηση θα πραγματοποιηθεί σε τρεις συνεδρίες: 2 Φωνητικής και 1 Φωνητικής και Φωνολογίας (κάθε συνεδρία θα πραγματοποιηθεί διαφορετική ημέρα). Συγκεκριμένες λεπτομέρειες για κάθε συνεδρία:

1^η συνεδρία \cong 45 λεπτά

- ο Φιλική συζήτηση \cong 30 λεπτά
 - A. Αυτοβιογραφικές πληροφορίες \cong 15 λεπτά
 - a. Η ερευνήτρια αυτοπαρουσιάζεται και δίνει προσωπικές πληροφορίες ώστε να κάνει τους πληροφορητές να αισθανθούν άνετα. Η προσωπική έκθεση της ερευνήτριας έχει σκοπό να μειώσει την κοινωνική ισχύ που της αποδίδουν οι ομιλητές λόγω της θέσης της και του ρόλου της.
 - b. Η ερευνήτρια εκμαιεύει αυτοβιογραφικές πληροφορίες από τους πληροφορητές για τα εξής
 - i. Πού γεννήθηκαν, μεγάλωσαν, και γενικά για τις συνθήκες όσο μεγάλωναν και την οικογένειά τους
 - ii. Σπουδές, γάμος και οικογένεια
 - iii. Σχολείο και δουλειά
 - B. Οι πληροφορητές περιγράφουν μια προσωπική εμπειρία ή προσωπική ιστορία \cong 15 λεπτά
 - a. Περιγραφή του πώς ήταν ως μαθητές – ιστορίες από τα μαθητικά τους χρόνια (αγαπημένα μαθήματα, καθηγητές, τιμωρίες, επιτυχίες κλπ)
 - b. Περιγραφή της δουλειάς τους και πώς ήταν ως εργαζόμενοι (ελεύθεροι επαγγελματίες και προβλήματα, θέματα με αφεντικά και συναδέλφους κλπ)
- ο Λίστα λέξεων (Τύποι 1, 2, 3, 4, 5) \cong 15 λεπτά
 - A. ΜΕΜΟΝΩΜΕΝΕΣ:
 - a. Φωνήεντα και δίφθογγοι (οι πληροφορητές εκφέρουν ένα μεμονωμένο φωνήεν ή μία δίφθογγο)
 - b. Λέξεις/Ψευδολέξεις με τονισμένα και άτονα φωνήεντα. Οι πληροφορητές βλέπουν ένα αντικείμενο σε κάθε διαφάνεια που τους παρουσιάζεται και εκφέρουν τη λέξη για το αντικείμενο μέσα στη φράση «Δεν βλέπω κανένα/καμία _____ πουθενά»
 - c. Λέξεις/Ψευδολέξεις με τονισμένες και άτονες διφθόγγους (όπως παραπάνω)
 - B. ΤΟΠΟΘΕΤΗΜΕΝΕΣ ΣΕ ΠΡΟΤΑΣΗ, αληθινές λέξεις:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

- d. Τονισμένα και άτονα φωνήεντα σε περιβάλλον $\Sigma_1\Phi_1\Sigma_2\Phi_2$. Η λέξη-στόχος πρέπει να βρίσκεται σε αρχική θέση στην πρόταση (προ-εστιακή (pre-focal) θέση, μακριά από επίδραση προσωδιακών ορίων) να δοθούν οδηγίες στους πληροφορητές να χρησιμοποιήσουν πλήρεις προτάσεις. Π.χ. *Τι χρώμα είναι τα χείλια;* Απάντηση που περιμένουμε: *Τα χείλια είναι κόκκινα*
- e. Αληθινές λέξεις Real με τονισμένα φωνήεντα σε περιβάλλον $\Sigma_1\Phi_1\Sigma_2\Phi_2$

2^η συνεδρία

- ο Συνομιλία \cong 10 λεπτά
 - A. Όλοι οι πληροφορητές θα διηγηθούν το παραμύθι *Η κοκκινοσκουφίτσα* υποβοηθούμενοι από εικόνες σε διαφάνειες
 - B. Υπάρχει επίσης παρακάτω μια λίστα επιπλέον παραμυθιών/ιστοριών που μπορούν να διηγηθούν οι πληροφορητές μετά το παραμύθι *Η κοκκινοσκουφίτσα* – ανάλογα με τα χρονικά περιθώρια που έχουν στη διάθεσή τους
 - a. Ο τζίτζικας και ο μέρμηγκας
 - b. Ο λαγός και η χελώνα
 - c. Η σταχτοπούτα
 - d. Η γέννηση του Χριστού
 - e. Τα έθιμα του Πάσχα
- ο Πείραμα αντίληψης (Τις λεπτομέρειες θα τις στείλει ο κ. Λέγγερης ξεχωριστά)

3^η συνεδρία

- ο Λίστα λέξεων για κάθε διάλεκτο χωριστά (υπό κατασκευή)
- ο Υλικό για τα φωνολογικά φαινόμενα (επισυνάπτεται σε χωριστό αρχείο)

3.1.4. Μεθοδολογικά ζητήματα για την ηχογράφηση

Τα Πειραματικά Ερεθίσματα είναι: (α) μία εικόνα σε διαφάνεια αρχείου ppt και (β) μία προηχογραφημένη ερώτηση που συνοδεύει την εικόνα, την οποία απαντούν οι πληροφορητές. Οι συμμετέχοντες θα ακούσουν μόνο (δηλ. δεν θα διαβάσουν) την ερώτηση.

Οι φωτογραφίες θα παρουσιάζονται (α) με διαφορετική σειρά σε κάθε πληροφορητή και (β) χωρίς καθόλου κείμενο.

Πριν την έναρξη του κυρίως πειράματος θα διεξαχθεί ένα προ-πείραμα για εξάσκηση ώστε οι πληροφορητές να καταλάβουν τη διαδικασία και τον τρόπο που τους ζητάμε να απαντήσουν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Η ερευνήτρια θα πρέπει να εξηγήσει στον πληροφορητή ότι μας ενδιαφέρει η ηχογράφηση διαλεκτικού λόγου και επίσης ότι θα θέλαμε οι απαντήσεις τους να είναι πλήρεις προτάσεις (εκτός βέβαια από τις περιπτώσεις μεμονωμένων φωνηέντων και διφθόγγων).

Στις ερευνήτριες θα δοθεί κείμενο που περιέχει τις προ-ηχογραφημένες ερωτήσεις και τις προσδωκόμενες απαντήσεις, ώστε να παρακολουθούν την εξέλιξη του πειράματος. Σε περίπτωση που η απάντηση των πληροφορητών αποκλίνει, η ερευνήτρια μπορεί να διακόψει τη διαδικασία υπενθυμίζοντας ευγενικά αλλά σταθερά ποια μορφή περιμένουμε να έχουν οι απαντήσεις. Οι ερευνήτριες θα λάβουν επίσης ένα αρχείο μορφής wav με παραδείγματα τρόπων διόρθωσης των πληροφορητών. Αν προκύψουν πολλές περιπτώσεις “λάθος” απαντήσεων, προτείνουμε να τις σημειώσουν οι ερευνήτριες και να ζητήσουν από τον πληροφορητή να τις επαναλάβει στο τέλος της ηχογράφησης ώστε να μην διαταραχθεί η διαδικασία και να μην εκνευριστεί ο πληροφορητής.

Η ηχογράφηση παίρνει περίπου 2 ώρες. Δεν μας ενδιαφέρει αν στη δεύτερη επανάληψη του υλικού οι ομιλητές δώσουν διαφορετική απάντηση, αρκεί να χρησιμοποιηθεί η λέξη στόχος. Πρέπει αν το επαναλαμβάνουμε αυτό στους ομιλητές και να τους ενθαρρύνουμε καθ' όλη τη διάρκεια της επανάληψης. Επίσης είναι σημαντικό να θυμίζουμε στους ομιλητές να μιλούν δυνατώτερα οποτεδήποτε ελαττώνεται η ένταση της φωνής τους. Τέλος, μετά την ηχογράφηση πρέπει να αφαιρεθούν τα ονόματα για την προστασία προσωπικών δεδομένων.

3.1.5. Ονομασία αρχείων

4.A. Recording: Η ηχογράφηση θα αποθηκευτεί σε ένα αρχείο ανά τύπο (π.χ. “Μεμονωμένα φωνήεντα/δίφθογγοι”, “συνέντευξη”, κλπ. Τα ηχητικά αρχεία που θα αποθηκευτούν θα ακολουθήσουν κοινή μέθοδο ονομασίας για όλες τις γεωγραφικές περιοχές. Το όνομα του αρχείου θα αποτελείται από τα εξής πεδία: <περιοχή-ομιλητής-φύλο-συνεδρία-τύπος>.

Κωδικοποίηση περιοχής:

- Αθήνα ATH
- Ήπειρος IP
- Θεσσαλία TH
- Κρήτη KR
- Μακεδονία MA
- Πελοπόννησος PE

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Κωδικοποίηση ομιλητή: αρχικά ονοματεπώνυμο, π.χ. Αριστείδης Κυριακόπουλος = ΑΚ. (Θα χρησιμοποιηθούν λατινικοί χαρακτήρες. Θα ακολουθήσουμε τις εξής αντιστοιχίες λατινικών-ελληνικών χαρακτήρων, οι οποίες θα ισχύσουν για όλα τα ονόματα αρχείων ώστε να είμαστε συνεπείς και να διευκολύνεται η αυτόματη ανεύρεση: A = Α, B = Β, Γ = Gh, Δ = Dh, E = E, Z = Z, H = I, Θ = Th, I = I, K = K, Λ = L, M = M, N = N, Ξ = KS, O = O, Π = P, Ρ = R, Σ = S, Τ = T, Υ = I, Φ = F, Χ = X, Ψ = PS, Ω = O, ΜΠ = B, ΝΤ = D, ΓΚ = G, ΟΥ = U, ΑΥ = AV)

Κωδικοποίηση Φύλου: M, F

Κωδικοποίηση Συνεδρίας: 1, 2, 3 αντίστοιχα για την πρώτη, δεύτερη ή τρίτη συνεδρία (βλ. Οδηγίες στο κεφάλαιο 3 παραπάνω).

Κωδικοποίηση Τύπου: Φιλική συζήτηση, προσωπική ιστορία, κλπ (βλ. 3 παραπάνω)

Στο τέλος της ηχογράφησης, το όνομα του αρχείου θα είναι π.χ., <ath.AK.m.1.filiki_sizitisi> για ηχογράφηση του Αριστείδη Κυριακόπουλου, που έγινε στην Αθήνα, στην πρώτη συνεδρία, κατά τη φιλική συζήτηση.

4.B. Post-recording processing: Μετά το τέλος της ηχογράφησης οι ερευνητές θα χωρίσουν το wav αρχείο του κάθε ομιλητή στα εξής μικρότερα αρχεία:

Συνεδρία 1: Το κάθε ένα αρχείο ομιλητή θα κοπεί σε 7 μικρότερα αρχεία, 2 για conversation και 5 για lists.

Συγκεκριμένα, το μέρος της αφήγησης (conversation) θα χωριστεί (σύμφωνα με τις κατηγορίες από το κεφάλαιο 3 παραπάνω) στα conversation A (το αυτοβιογραφικό μέρος) και conversation B (η ιστορία από προσωπική εμπειρία) σε 2 ξεχωριστά αρχεία—conVA και conVB. Δηλαδή τα αρχεία για τον Αριστείδη Κυριακόπουλο θα γίνουν <ath.AK.m.1.conVA> και <ath.AK.m.1.conVB>.

Το μέρος της ηχογράφησης που περιέχει τις λίστες (lists) θα χωριστεί (σύμφωνα με τις κατηγορίες από το κεφάλαιο 3 παραπάνω) σε list1, list2, list3, list4 και list5. Δηλαδή τα αρχεία για τον Αριστείδη Κυριακόπουλο θα γίνουν <ath.AK.m.1.list1>, κλπ.

Συνεδρία 2: Από κάθε ένα αρχείο ομιλητή θα προκύψουν 2 μικρότερα αρχεία, τα οποία θα χωριστούν σε RedRiding (για την ιστορία της κοκκινোসκουφίτσας) και <Name_of_story> ανάλογα με το ποια άλλη ιστορία θα πουν οι ομιλητές. Δηλαδή, αν ο Αριστείδης Κυριακόπουλος εκτός από την κοκκινোসκουφίτσα αφηγηθεί και τα έθιμα του Πάσχα, τα αρχεία θα ονομαστούν <ath.AK.m.2.RedRiding> και <ath.AK.m.2.Easter>.

Συνεδρία 3: Στην τρίτη συνεδρία θα υπάρχει για τη φωνητική μία μόνο λίστα λέξεων, η list6. Δηλαδή τα αρχεία για τον Αριστείδη Κυριακόπουλο θα γίνουν <ath.AK.m.3.list6>.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Δεν έχει ακόμη αποφασιστεί αν θα γίνει ξεχωριστή ηχογράφηση για το φωνολογικό υλικό, αν γίνει, το παρόν κείμενο θα συμπληρωθεί.

3.1.6. Ηλεκτροπαλατογραφική μελέτη (EPG)

Για την ηλεκτροπαλατογραφική μελέτη, χρειαζόμαστε 2 άτομα (ένα άντρα και μία γυναίκα) από κάθε περιοχή που εξετάζουμε.

Μπορείτε να εξηγήσετε στους πληροφορητές τι είναι ο ηλεκτροπαλατογράφος και ποια διαδικασία χρειάζεται να ακολουθηθεί αντλώντας πληροφορίες από τα παρακάτω. Κατόπιν συμπληρώστε το ερωτηματολόγιο που ακολουθεί:

3.1.6.1 Τι είναι ο ηλεκτροπαλατογράφος

Για να μελετήσουμε με λεπτομέρεια την θέση της γλώσσας όταν μιλούμε θα χρησιμοποιήσουμε ένα μηχάνημα που ονομάζεται ηλεκτροπαλατογράφος. Ο ηλεκτροπαλατογράφος καταγράφει ακριβώς πού και πόσο ακουμπά η γλώσσα στον ουρανίσκο όταν παράγουμε ήχους, όπως το σ, τ, ι, κτλ. Για να γίνει η καταγραφή χρειάζεται να κατασκευάσουμε ένα εξάρτημα, ξεχωριστό για κάθε χρήστη, που είναι ίδιο με αυτό που χρησιμοποιείται από τους οδοντίατρους και ορθοδοντικούς. Ονομάζεται τεχνητός ουρανίσκος, έχει μικρά ηλεκτρόδια επάνω του και μπορεί να καταγράφει την επαφή της γλώσσας με τον ουρανίσκο. Είναι εξαιρετικά εύκολος στη χρήση, δεν δημιουργεί κάποιο πρόβλημα στην ομιλία και ο χρήστης δεν διατρέχει κανέναν απολύτως κίνδυνο. Έχει χρησιμοποιηθεί διεθνώς σε ενήλικες και παιδιά με κανονική ομιλία και με προβλήματα στην ομιλία για να μελετηθεί το πώς μιλούνε. Χρειάζεται μόνο μια επίσκεψη στον οδοντίατρο για την κατασκευή αποτυπώματος της άνω οδοντοστοιχίας και μετά όταν θα κατασκευαστεί ο τεχνητός ουρανίσκος θα πρέπει να τον φορέσει το άτομο για λίγο διάστημα συστηματικά πριν την καταγραφή δεδομένων. Ο χρήστης θα έχει την ευκαιρία να δει τι ακριβώς κάνει η γλώσσα του όταν μιλά!

Εικόνα του τεχνητού ουρανίσκου

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

3.1.6.2 Πληροφορίες για πιθανή παλατογραφική έρευνα (EPG).

Παρακαλώ εξηγήστε σύντομα τι είναι το EPG και συμπληρώστε το ερωτηματολόγιο:

I. Θα ήταν πρόθυμος ο πληροφορητής να ταξιδέψει στη Θεσσαλονίκη προκειμένου να λάβει μέρος στην ηλεκτροπαλατογραφική μελέτη που θα διεξαχθεί (εννοείται πως θα το κανονίσουμε σε διάστημα βολικό για τον πληροφορητή και η μετακίνηση/διαμονή θα γίνει με έξοδα του προγράμματος);	ΝΑΙ	ΟΧΙ
Εάν ο ομιλητής απαντήσει αρνητικά, ρωτήστε αν: II. Θα ήταν όμως πρόθυμος ο πληροφορητής να λάβει μέρος στην ηλεκτροπαλατογραφική μελέτη που θα διεξαχθεί, εάν αυτή γίνει στον τόπο διαμονής του ή κοντά σ' αυτόν (π.χ. στην πρωτεύουσα του νομού);	ΝΑΙ	ΟΧΙ
<i>Εάν ο ομιλητής απαντήσει αρνητικά τόσο στο I όσο και στο II, οι ακόλουθες ερωτήσεις είναι περιττές. Εάν απαντήσει θετικά σε μία από τις δύο, παρακαλώ ρωτήστε τα ακόλουθα.</i>		
I. Έχει τα φυσικά δόντια ή τεχνητή οδοντοστοιχία στην άνω γνάθο?	Φυσική	Τεχνητή
II. Λείπουν δόντια από την άνω οδοντοστοιχία? (αν ναι πόσα - ποιά?)	ΝΑΙ	ΟΧΙ
	Αριθμός/Λεπτομέρειες	
III. Κουνιούνται κάποια δόντια στην άνω οδοντοστοιχία? Αν ναι πόσα και ποιά?	ΝΑΙ	ΟΧΙ

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

	Αριθμός/Λεπτομέρειες	
IV. Πρόκειται να επισκεφτούν τον οδοντίατρο για αφαίρεση δοντιού στην άνω οδοντοστοιχία τους επόμενους μήνες?	ΝΑΙ	ΟΧΙ
V. Πρόκειται να επισκεφτούν τον οδοντίατρο για κατασκευή στεφάνης στην άνω οδοντοστοιχία τους επόμενους μήνες?	ΝΑΙ	ΟΧΙ
VI. Έχουν κάποιο άλλο πρόβλημα με τα δόντια στην άνω οδοντοστοιχία?	ΝΑΙ & περιγραφή	ΟΧΙ

Το ερωτηματολόγιο το αποστέλλετε στην κ. Νικολαΐδου (βλ. στοιχεία επικοινωνίας παρακάτω) για να εκτιμήσει αν το άτομο είναι κατάλληλο. Σημειώνεται ότι χρειαζόμαστε άτομα με τη φυσική οδοντοστοιχία τους, κατά το δυνατόν με όλα τα δόντια τα οποία θα πρέπει να είναι σταθερά. Επιπλέον να μην υπάρχει ανάγκη, από όσο γνωρίζει ο πληροφορητής, για θεραπευτική παρέμβαση που αφορά σε αφαίρεση δοντιού ή κατασκευή στεφάνης (κορώνας) μέσα στους επόμενους μήνες. Αν υπάρχει τέτοια ανάγκη θα πρέπει να ολοκληρωθεί η παρέμβαση πριν να γίνει το αποτύπωμα.

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

3.1.6.3 Τι χρειάζεται να κάνει ο πληροφορητής για να κατασκευαστεί το αποτύπωμα

Ο πληροφορητής χρειάζεται να πάει στον οδοντίατρό του για να βγάλει αποτύπωμα της άνω οδοντοστοιχίας. Τα έξοδα για τον οδοντίατρο θα καλυφθούν από το ερευνητικό πρόγραμμα. Η διαδικασία είναι απλή, οικεία στους περισσότερους, και δεν χρειάζεται πάνω από 5-10 λεπτά για να ολοκληρωθεί. Μαζί του θα πρέπει να έχει το παρακάτω έντυπο για να το δώσει στον οδοντίατρο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Making plaster models for EPG palates

- In order to obtain an EPG artificial palate for a client, a model (plaster cast) of the client's upper palate and teeth is required (figure 1). A qualified dentist should take an impression using high quality alginate to obtain an accurate record of the client's upper palate and teeth.
- The requirements for an EPG palate are somewhat different from those of general dental plates. Specifically, the impression should include the gum area immediately behind the posterior molars. This is to accommodate the passage of leadout wires from the EPG artificial palate
- Also the impression should be taken as far back as is comfortable for the patient; at least as far back as the posterior tuberosity.
- The stone model may be left untrimmed. If it is trimmed then the posterior edge should leave the posterior tuberosity and the gum area behind the rear molars.

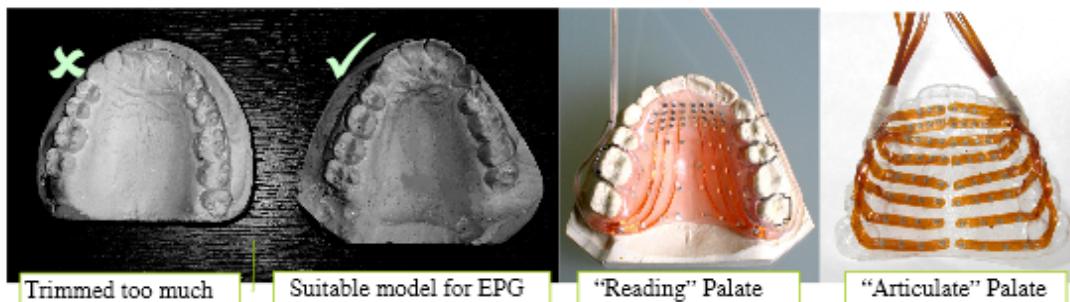

Figure 1 Lefthand model is over-trimmed; Centre two models reveal shape of gum behind rear molars and permit accurate fitting of leadout wires exiting behind the rear molars; Righthand shows "Articulate" style.

Stone plaster models (see figure 1) should be packaged securely and sent to:

InciDental
Suite 14, Building 169,
Greenham Park,
Newbury,
Berkshire RG19 6HW
Tel 01635 521807
Email: berthab@btinternet.com

Estimated cost £450 for traditional "Reading" palate or £250 for new fully compatible "Articulate Palate" (Contact Articulate Instruments for details of suppliers for this type of palate). Please contact Incidental beforehand to confirm price and delivery lead time. Note: If you are planning to have a large number palates made please contact them at the earliest opportunity.

Articulate palate Advantages;

- Better velar closure patterns.
- Lighter
- Thinner
- Cheaper
- Shock resistant
- Incorporates signal contacts on buccal side of palate so no need to hold handrip
- Less likely to cause gag reflex (anecdotal evidence but not proven)
- better grip to teeth
- guaranteed integrity of connections (i.e. you won't find that individual contacts stop working unless the cable is torn)

Articulate palate Disadvantages:

- Exposure to heat (direct sunlight, radiators, hot water) may cause the palate to change shape slightly and become ill-fitting
- Can't be trimmed to take account of movement in a subject's teeth over time.
- Rigid exit cables are slightly bigger and may interfere with lip-rounding more so than the traditional palate cables.
- Covers the teeth so will block gaps in the teeth that a speaker might use to create fricatives. e.g. /th/ -> dental stop
- Currently available in one size to suit 12yrs+

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Οδηγίες προς τον οδοντίατρο

Επικοινωνήστε με τον οδοντίατρο και δώστε του απευθείας ή μέσω του πληροφορητή το παραπάνω έντυπο.

Ενημερώστε ότι το αποτύπωμα πρέπει να καλύπτει όσο το δυνατόν περισσότερη από την οπίσθια περιοχή του ουρανίσκου και οπωσδήποτε να περιλαμβάνει αρκετή περιοχή των ούλων πίσω από τον τελευταίο τραπεζίτη. Η εικόνα στο έντυπο με το ✓ δείχνει το σωστό αποτύπωμα.

3.1.6.4 Τι θα κάνω μόλις παραλάβω το αποτύπωμα

Ρωτήστε τον οδοντίατρο πότε θα είναι έτοιμο το αποτύπωμα, και παραλάβετε το είτε απευθείας είτε μέσω του πληροφορητή. Χρειάζεται προσοχή στη μετακίνησή του γιατί είναι εύθραστο.

Μόλις το παραλάβετε γράψτε με μολύβι το όνομα του πληροφορητή με λατινικούς χαρακτήρες στο πίσω μέρος του αποτυπώματος και σε ένα έντυπο με τα στοιχεία του πληροφορητή (όνομα, ηλικία, διεύθυνση, τηλέφωνα).

Τυλίξτε προσεκτικά το αποτύπωμα σε προστατευτικό πλαστικό με φούσκες. Χρησιμοποιήστε αρκετό προστατευτικό υλικό, βάλτε το σε κουτί καλά κλεισμένο με την ένδειξη 'εύθραστο'. Ταχυδρομήστε το στην παρακάτω διεύθυνση:

Κατερίνα Νικολαΐδου
Τμήμα Αγγλικής
Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο
54124 Θεσσαλονίκη

Σε περίπτωση προβλήματος ή εάν ο οδοντίατρος χρειάζεται περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε με την Κ. Νικολαΐδου στα τηλέφωνα 2310 997429 (γραφ) 2310 997432 (γραμματεία), email: knicol@enl.auth.gr.

Μετά από ένα μήνα περίπου ο τεχνητός ουρανίσκος θα είναι έτοιμος. Θα αποσταλεί είτε απευθείας στο άτομο είτε στον ερευνητή για να το παραδώσει.

Μία εβδομάδα τουλάχιστον πριν την προγραμματισμένη καταγραφή δεδομένων με τον ηλεκτροπαλατογράφο, το άτομο θα πρέπει να φορέσει τον ουρανίσκο σταδιακά για αυξανόμενο χρόνο. Εξηγείστε του αυτό το μέρος της διαδικασίας αντλώντας πληροφορίες από

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνΗτική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

το σχετικό έντυπο (palate_wearing_record_form_Greek) το οποίο το δίνετε στον πληροφορητή για να το συμπληρώσει.

3.1.6.5 Ταξίδι στη Θεσσαλονίκη

Η επίσκεψη των πληροφορητών στη Θεσσαλονίκη θα περιλαμβάνει 2 ημέρες για την καταγραφή δεδομένων (περίπου 1 με 1.30 ώρες την ημέρα για το σύνολο της διαδικασίας, δηλ. τοποθέτηση του τεχν. ουρανίσκου για κάποια λεπτά, ομιλία με ενδιάμεσο και μετά καταγραφή δεδομένων).

Ο πληροφορητής θα έχει 2 με 3 διανυκτερεύσεις αλλά και σε περιπτώσεις που δεν είναι εφικτή η διανυκτέρευση μπορούμε να συμπτύξουμε τη διαδικασία έτσι ώστε να ολοκληρωθεί σε μία μέρα και ο πληροφορητής να μπορεί να έρθει και να αποχωρήσει αυθημερόν. Τα έξοδα μετακίνησης, διατροφής και, για όσους διανυκτερεύσουν, τα έξοδα του ξενοδοχείου θα καλυφτούν από το πρόγραμμα. Πληροφορίες για το ξενοδοχείο θα σταλούν στον πληροφορητή.

Η καταγραφή δεδομένων θα γίνει στο Εργαστήριο Φωνητικής του Τμήματος Αγγλικής (χώρος 308Δ) το οποίο βρίσκεται στον 3 όροφο του νέου κτιρίου της Φιλοσοφικής Σχολής στην πανεπιστημιούπολη.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

3.2 Φόρμα ερωτηματολογίου

- 25) ID:
- 26) Ημερομηνία ηχογράφησης:
- 27) Γεωγραφικός τόπος ηχογράφησης-διαμέρισμα:
- 28) Γεωγραφικός τόπος ηχογράφησης-νομός:
- 29) Γεωγραφικός τόπος ηχογράφησης-ακριβής τοποθεσία:
- 30) Ονοματεπώνυμο (κρυφό—μόνο για τους ερευνητές):
- 31) Φύλο: Άνδρας
- 32) Ηλικία:
- 33) Ηλικιακή Ομάδα Ως 30
- 34) Εκπαίδευση Αγράμματος
- 35) Επάγγελμα
- 36) Ομάδα Καταγωγής
- 37) Καθεστώς Καταγωγής Ντόπιος
- 38) Δομή Γλωσσικής κοινότητας Ομοιογενής
- 39) Ύπαρξη Προσφύγων / Μετοίκων Ναι
- 40) Διάρκεια παραμονής στη Γλωσσική Κοινότητα (Σε χρόνια)
- 41) Δομή Γειτονιάς Ομοιογενής
- 42) Τοποθεσία ηχογράφησης Εσωτερικός χώρος και Οικείος χώρος
- 43) Επικοινωνιακή περίσταση Φυσικός λόγος/Φιλική συνομιλία
- 44) Κοινωνικοί δεσμοί με τους παρευρισκόμενους στην ηχογράφηση Οικογενειακοί
- 45) Γλώσσες που μιλάνε οι συμμετέχοντες εκτός των ελληνικών
 - Επίπεδο ικανότητας στη γλώσσα Μητρική
 - Για πόσα χρόνια τις μιλάνε
- 46) Σε ποια περιβάλλοντα τις μιλάνε
- 47) Έχουν ζήσει στο εξωτερικό; Ναι Πόσα χρόνια;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

3.3 Οπτικό υλικό εκμείευσης λόγου

Το οπτικό υλικό βρίσκεται στο συνοδευτικό αρχείο
<Sxediasmos_erevnas_pediou.pptx>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

4. Παραδοτέο Δράσης 2.2: Σχεδιασμός έρευνας πεδίου φωνολογίας

Η παρακάτω έκθεση περιέχει πληροφορίες σχετικές με τον σχεδιασμό της φωνολογικής έρευνας πεδίου που θα πραγματοποιηθούν κατά την έρευνα πεδίου στις 6 διαλεκτικές περιοχές υπό έρευνα.

Τα επιμέρους περιεχόμενα της έκθεσης είναι τα εξής:

- Θέμα α: ημίφωνα – ουρανικοποίηση
- Θέμα β: κώφωση και αποβολή
- Θέμα γ: προστριβόμενα
- Θέμα δ: στοχευμένη έρευνα για φωνολογικά φαινόμενα στο πελοποννησιακό ιδίωμα

ΘΕΜΑ Α: ΗΜΙΦΩΝΑ – ΟΥΡΑΝΙΚΟΠΟΙΗΣΗ

[Σημ: ορισμένα από τα δεδομένα του θέματος Β θα παρέχουν επιπρόσθετες πληροφορίες και στο θέμα της ουρανικοποίησης]

Κατηγορία 1. [i] ~ [j]

ΣΤΟΧΟΣ:

Να διαπιστωθεί αν, ανάλογα με τη σημασία, η εναλλαγή [i] vs. [j] εμφανίζεται και διαλεκτικά.

Αληθινές ομόηχες λέξεις σε σύντομες προτάσεις. Το άτονο φωνήεν [i] πραγματώνεται ως [j]

Λέξεις

Άδεια - άδεια [ája] vs. [ája]
Όπιο - όποιον [opio] vs. [opjon]

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Δύο - δυο [□□jo] vs. [□□jo]

Προτάσεις:

Ο Πέτρος έχει άδεια

Η μπουκάλα είναι άδεια

Το όπιο του λαού

Μιλάω με όποιον θέλω

Η Μαρία έχει 2 παιδιά

Κατηγορία 2. Ουρανικά

ΣΤΟΧΟΙ:

- 1) Να διαπιστωθεί αν παράλληλα με την ουρανικοποίηση, εμφανίζεται στα ραχιαία σύμφωνα και δάσυνση (κρητική διάλεκτος). Πρέπει να διαπιστωθεί και φωνητικά, αν για τη δάσυνση παίζει ρόλο η τονισμένη ή άτονη συλλαβή σε αρχική ή ενδιάμεση θέση.
- 2) Στην κρητική διάλεκτο (παράλληλα με την ουρανικοποίηση) τα στιγμικά ραχιαία πραγματώνονται και ως προστριβόμενα [ce] → [če], και τα τριβόμενα ραχιαία ως συριστικά, π.χ. [tʃeri] → [šeri], [ɣi] → [ži]. Να διαπιστωθεί φωνητικά η προστριβοποίηση και η συριστικοποίηση και αν συνοδεύονται και από δάσυνση, ανάλογα με το περιβάλλον.
- 3) Σε χασμωδικό (εσωτερικό και εξωτερικό) περιβάλλον αναπτύσσεται [j], π.χ. [a□eras], [□saji], «οι άνθρωποι» [i□aθgori]

Πειραματικό υλικό:

Αληθινές λέξεις σε σύντομες προτάσεις. (α) Οι λέξεις να έχουν τα ραχιαία σύμφωνα [k, g, x, ɣ] πριν από τα πρόσθια φωνήεντα [i, e]. (β) Επίσης να υπάρχουν μετά τα ραχιαία σύμφωνα οι φωνηεντικές ακολουθίες [ia, io, iu]. Τα ραχιαία σύμφωνα να βρίσκονται σε τονισμένες και άτονες συλλαβές στην αρχή, εντός της λέξης και στο τέλος της λέξης

Λογική επιλογών και ορισμένα σχόλια

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

- διαφοροποίηση αρχικής, μέσης και τελικής θέσης. Αν υπάρχει διαφορά στην αντίληψη ανάλογα με το prominence της θέσης, τότε αναμένουμε διαφορές στην αρχή και ίσως στο τέλος της λέξης, σε αντίθεση με το μέσο, που θεωρείται αδύναμη θέση
- συμπεριλάβαμε και ακολουθίες όπου το ουρανικό ακολουθείται από οπίσθιο φωνήεν
- για πληρότητα, προσθέσαμε και ακολουθίες με συμφωνικά συμπλέγματα του τύπου [s+ραχιαίο]
- Προς το παρόν, δημιουργήσαμε προτάσεις μόνο για τις βασικές κατηγορίες, δηλ. ραχιαίο+πρόσθιο Φ σε όλα τα περιβάλλοντα (άτονα/τονισμένα, διάφορες θέσεις μέσα στη λέξη)
- Οι λέξεις με αστερίσκο (*) είναι ψευδολέξεις

Περιβαλλον						
	Αρχή της λέξης		Εντός της λέξης		Τέλος λέξης	
	Τονισμένη σ	Άτονη σ	Τονισμένη σ	Άτονη σ	Τονισμένη σ	Άτονη σ
[ci]	κύκλος σκύλος	κοιλιά σκοινί	φακίρης, σακίδιο	κόκκινο άσκημο	σακί ασκί	λύκοι, βερνίκι ουίσκι
[ce]	κέρατα σκέλια	κερί σκελετός	πακέτο ασκέρι	φάκελος ασκεπής	σικέ μασκέ	σάλκε, σάκε πάσκε
[co]	κιάσκι σκιάφι *	κιονόκρανο σκιολί *			βοσκίο	δίκιο ίσκιος
[cu]	κιούπι σκιούλα *	κιουτά * σκιουνά *			σακιού ασκιού	μπάρμπεκιου ίσκιου
[ca]	κυάλια σκιάχτρο	κυανό σκιανό *	ισκιάδα	άσκιαχτος	συκιά ασκιά	γεννοφάσκια
[k]	γκίνια	γκιλοτίνα γκισές	αγκίστρι	πρίγκιπας	πουγκί	πάγκοι, μυρμήγκι
[kʰ]	γκέμια	γκεσταπίτης	μπαγκέτα	κάγκελο	γκελ	μάγκες
[kʰ]	γκιόνης	Γκιολές				
[kʰ]	γκιούμι *	γκιουλέκας				
[ka]	γκιάνια *	γκιαούρης			πουγκιά	
[k]	χήνα σχήμα	χειμώνας σχοινί	λειχήνα, ηχεία διασχίζω	άχυρα άσχημος/η/α	παχύς, βροχή	λέσχη, μίσχοι
[kʰ]	χαίτη, χέρι σχέδιο	χελώνα, σχεδία	μαχαίρι αυτοσχέδια	μαχαϊράκι, τυχερός	φτωχές	βάτραχε λέσχες
[kʰ]	χιόνι	χιονιάς χιονισμένος				
[kʰ]	χιούμορ					

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

]						
[ɔ̃]	χιάτα *	χιαλί *			οχιά	
[ji]	γίδα	γιλέκο	παγίδα	μάγισσα	τραγί	ζύγι
[je]	γέφυρα	γερανός	αγέρι	αγελάδα	λαγέ, ριγέ	μάγε, άραγε,
[jo]	γióμα	γιορτή				
[ju]	γιούλια	γιουβέτσι		μπουγιουρντί	τραγιού	
[ja]	γυάλα	γυαλί, γιαούρτι	αγιάζι	αγιασμένος/η/	γιαγιά, φτωχολογιά	λόγια, ζύγια

Προτάσεις:

- [ci] Τα παιδιά χόρεψαν σε κύκλο
Η κοιλιά του είναι πρησμένη
Πήρε ένα σακίδιο για το ταξίδι
Το αίμα είναι κόκκινο
Θα μεταφέρω το σακί
Οι λύκοι είναι όμορφα ζώα
- [ce] Τα κέρατα των ελαφιών είναι μεγάλα
Το κερί έλιωσε στα χέρια μου
Η Μαρία έλαβε ένα μυστικό πακέτο
Ο φάκελος ήταν ανοιχτός
Το παιχνίδι ήταν σικέ
Το εθνικό ποτό των Ιαπώνων λέγεται σάκε
- [ɔ̃] Επιτέλους έσπασε η γκίνια του στα χαρτιά
Η γκιλοτίνα ήταν διαδεδομένο όργανο εκτέλεσης το Μεσαίωνα
Το αγκίστρι μου πιάνει πολλά ψάρια
Ο πρίγκιπας των παραμυθιών είναι πάντα καλός
Έκρυψε στο πουγκί του τα λεφτά
Το μυρμήγκι κουβαλάει ένα ψίχουλο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Τα γκέμια του αλόγου έσπασαν
Ο παππούς του Χανς ήταν γκεσταπίτης
Έχω μια πελώρια λαχτάρα για μια πολύσπορη μπαγκέτα
Ο κλέφτης πήδησε από το κάγκελο της αυλής
Η μπάλα έκανε γκελ στον τοίχο
Οι μάγκες δεν υπάρχουν πια

Η χήνα είναι μεγαλύτερη από την πάπια
Ο φετινός χειμώνας ήταν πολύ βαρύς
Τα ηχεία του αυτοκινήτου μου χαλάσανε
Τα άχυρα είναι απαραίτητα για τα κουνέλια
Η βροχή σήμερα δε λέει να κοπάσει
Ο Κώστας είναι μέλος στη λέσχη των αξιωματικών

Η χαίτη του αλόγου έλαμπε στον ήλιο
Η χελώνα περπατά νωχελικά
Πήρε το μαχαίρι του ψωμιού
Άφησα το μαχαιράκι για το χόρτα στο αυτοκίνητο
Υπάρχουν πολλές φτωχές χώρες στον κόσμο
Το παιδί φώναξε δυνατά: βάτραχε, γύρνα πίσω!

[ji] Η Μαρία μαγειρεύει γίδα στο φούρνο
Το γιλέκο μου το έπλεξε η γιαγιά
Ο ποντικός έπεσε στην παγίδα
Η μάγισσα του παραμυθιού είναι δημοφιλής
Κοίτα τον, σαν τραγί σκαρφαλώνει!
Το Ζύγι είναι ένα παραθαλάσσιο χωριό στην Κύπρο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

[je] Η γέφυρα του χωριού κατέρρευσε
Ο γερανός πήρε το αυτοκίνητο του Πέτρου
Φυσάει ένα απαλό αγέρι τα πρωινά
Η αγελάδα είναι ιερό ζώο στην Ινδία
Σου πάει πολύ το ριγέ πουκάμισο
Θα φτάσουμε άραγε στην ώρα μας;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

ΘΕΜΑ Β: ΚΩΦΩΣΗ & ΑΠΟΒΟΛΗ

ΣΤΟΧΟΙ:

Έχουμε θέσει προς εξέταση τα εξής ζητήματα:

(α) πόσο διαδεδομένη είναι η κώφωση και η αποβολή κι αν επηρεάζονται από παράγοντες όπως θέση του υπό αλλαγή/αποβολή Φ στη λέξη (προ-/μετα-τονικά)

(β) πόσο παραγωγικά είναι τα φαινόμενα (μορφολογικά παραδείγματα) και ποια είναι η υποκείμενη δομή (ΥΔ) των ομιλητών, π.χ. αν οι ομιλητές λένε [kapat] για το *κανάτι*, αλλά [kapatza] αντί για *[kapatá] για το *κανάτια*, τότε μπορεί να ισχυριστεί κανείς ότι στην ΥΔ υπάρχει τελικό [i]. Πρόβλεψη: αν η ανάλυση για τις παραδειγματικές εναλλαγές [i]~[j] των Topintzi & Baltazani (2013) είναι σωστή και για τις διαλέκτους, τότε περιμένουμε είτε ξεκάθαρο φωνητικό ίχνος του τελικού [i] ή αν αυτό δεν υπάρχει, περίπτωση αδιαφάνειας (counterbleeding of VD, since OP-FAITH-σ# must precede VD). Γενικότερα, αν λέξεις όπως π.χ. «γουρούνι» [ɣuɾuni] πραγματώνεται [ɣrun] ή [ɣruɾ] (opaque palatalization), τότε στον πληθυντικό γίνεται [ɾruna] ή [ɾruɾa] / [ɣruɾɔn]; Όταν υπάρχει ένα ραχιαίο ή κορωνικό εμφανίζεται ουρανικοποίηση? π.χ. [kaɾati]→[kaɾat] ή [kaɾiat] και στον πληθυντικό εμφανίζεται ουρανικοποίηση ή glide-formation;

(γ) αν η αποβολή, εφόσον είναι δυνατή και προ- και μετα-τονικά, συμβαίνει με μεγαλύτερη συχνότητα σε μια από τις δύο θέσεις κι αν αυτό σχετίζεται σε κάποιο βαθμό με τη μορφολογία (πρβλ. τελικό -i του θέματος)

(δ) αν η απόσταση του υπό αλλαγή/αποβολή Φ από την τονική παίζει ρόλο στην πιθανότητα αλλαγής

(ε) αν υπάρχουν περισσότεροι του ενός στόχοι στην ίδια πλευρά του τόνου, τότε προτιμάται αποβολή του κοντινότερου ή του μακρινότερου από τον τόνο φωνήεντος;

(στ) η αποβολή συχνά δημιουργεί συμφωνικά συμπλέγματα:

- (i) αν αυτά είναι αποδεκτά στη διάλεκτο γενικότερα, π.χ. [tr], τότε είναι όμοια τα πρωτογενή με τα δευτερογενή συμπλέγματα;
- (ii) αν τα συμπλέγματα είναι μη-αποδεκτά ως πρωτογενή, π.χ. στην αρχή της λέξης *[θm, γm], τότε υπάρχει κάποιου είδους φωνηεντικό ίχνος (vocalic trace) ανάμεσα στα μέλη του συμπλέγματος, πχ. λέξεις όπως *πευκάκι* [pɛfkaçi] πραγματώνεται ως [pɪfkaçi] ή [pfkaçi], *ξερόβηχας* [kseɾɔnixas] πραγματώνεται ως [ksiɾɔfxas] ή [ksɪɾɔfxas];

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Σημείωση: Με έντονα γράμματα το Φ που μπορεί να υποστεί κώφωση. Με υπογράμμιση, το Φ που μπορεί να υποστεί αποβολή.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Κατηγορία 1. Κώφωση και εναλλαγές

Λέξεις που δύνανται να υποστούν κώφωση σε δύο υποκατηγορίες:

(α) Λέξεις στις οποίες θα πρέπει να εμφανίζεται συστηματικά κώφωση σε τύπους του ίδιου κλιτικού παραδείγματος ή σε παράγωγα,

(β) Λέξεις που σε αντίστοιχα περιβάλλοντα θα υπάρχει εναλλαγή. Επίσης, υπάρχει η δυνατότητα σε κάποιες ποικιλίες η κώφωση να τροφοδοτεί και αποβολή, π.χ. παιδί < πιδί < πδι.

Α. Κώφωση παντού		Β. Εναλλαγές κώφωσης & μη	
		χωρίς κώφωση	με κώφωση
παιδί	παιδιού	πόδι	ποδιού
κερί	κεριά	χέρι	χεριού
αγελάδα	αγελάδες	φασόλι	φασολάκια
χωνί	χωνιά	μαχαίρι	μαχαιράκι
φοράδα	φοραδίτσα	γειτονόπουλο	γειτόνας
ποτό	ποτά		
σίδερο	σιδεράς		
χωράφι	χωράφια		
σκεπάρνι	σκεπάρνια		

Προτάσεις:

Κοίταξε το παιδί στα μάτια /

Κοίταξε τα παιδιά στα μάτια

Έσβησε το κερί με τον αέρα /

Έσβησαν τα κεριά με τον αέρα

Η αγελάδα της γιαγιάς γέννησε χτες /

Οι αγελάδες γέννησαν χτες

Κράτησε το χωνί σταθερά /

Τα χωνιά στάζανε λάδι

Αγόρασε τη φοραδα στο παζάρι /

Αγόρασε τις φοραδες στο παζάρι

Του αρέσει το ποτό με το φαγητό /

Έβγαλε τα ποτά και σερβίρισε

Θέλει πάτημα με σίδερο το πουκάμισο /

Ο πατέρας μου ήταν σιδεράς από τους καλούς

Το χωράφι του Γιάννη είναι γόνιμο /

Τα χωράφια του Γιάννη είναι γόνιμα

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Σαν γύφτικο σκεπάρνι καμαρώνει /	Σαν γύφτικα σκεπάρνια καμαρώνουν
Έσπασα το πόδι μου πέρσι /	Το΄βαλε στα πόδια ο Βαγγέλης
Είναι το δεξί χέρι του υπουργού /	Σήκωσε τα χέρια ψηλά
Ο γείτονας της Αγγελικής είχε ένα ατύχημα	
Το φασόλι θα φυτρώσει γρήγορα /	Τα φασόλια θα φυτρώσουν γρήγορα
Φέρε μαχαίρι για το καρπούζι /	Αυτό το μαχαιράκι δεν κόβει καθόλου
Το γειτονόπουλο είναι σωστός μπελάς /	Ο γείτονας προσέχει το σπίτι όταν λείπω

Κατηγορία 2. Αποβολή (μία ανά λέξη), χωρίς εναλλαγές

Λέξεις στόχοι σε σύντομες προτάσεις με αποβολή υψηλού φωνήεντος σε προ-τονική και μετα-τονική θέση

Αποβολή υψηλών φωνηέντων		
σε προ-τονική θέση	σε μετα-τονική θέση	εκατέρωθεν
που <u>λί</u>	κά <u>ρβου</u> νο	θυ <u>μάρι</u>
κου <u>λιά</u>	δε <u>κέμ</u> βρης	τυ <u>ρόπι</u> τα
κου <u>πί</u>	α <u>ύγου</u> στος	
κι <u>μά</u> ς	γο <u>μάρι</u>	
αν <u>ηψι</u> ός	πε <u>υκά</u> κι	
στι <u>λό</u>	ξε <u>ρόβη</u> χας	
φου <u>σταν</u> έλα		
σι <u>πιθα</u> μή		

Προτάσεις:

Ένα μικρό πουλί κελαηδεί γλυκά στο δέντρο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Η κοιλιά της Κάτιας πονάει αφόρητα
Η Γιάννα τραβάει κουπί με την πτώχευση
Ο μοσχαρίσιος κιμάς είναι πολύ νόστιμος
Ο ανιψιός έκλεισε φέτος τα 12
Έγραψα το διαγώνισμα με κόκκινο στυλό
Η φουστανέλα είναι πολύ βαριά φορεσιά
Έψαξε κάθε σπιθαμή στο δωμάτιο
Ακρίβυνη το κάρβουνο φέτος
Ο Δεκέμβρης είναι ο μήνας των γιορτών
Τον Αύγουστο πάμε συνήθως διακοπές
Το γομάρι ψόφησε από το πολύ βάρος
Το πευκάκι της αυλής μου μεγάλωσε πολύ
Έχω ένα ξερόβηχα που με πεθαίνει
Η κατάψυξη γέμισε κρέατα
Το θυμάρι έχει μεθυστικό άρωμα
Έφαγα μόνο μια τυρόπιτα σήμερα

Κατηγορία 3. Αποβολή (1 ή περισσότερες) σε ουσιαστικά και εναλλαγές

* Ο Ντίνας (2005: 37) αναφέρει ότι στη Σιάτιστα, εμφανίζεται ουδετεροποίηση ηχηρότητας του τελικού Σ μετά την αποβολή του [i]. Είναι ενδιαφέρον να ερευνηθεί αν απαντάται αυτό γενικότερα και αν ναι, κατά πόσο η αντίθεση εμφανίζεται στη σύγκριση ενικού-πληθ.

Αποβολή υψηλών φωνηέντων και εναλλαγές			
μετατονικά		εκατέρωθεν	
κανάτ _ι	κανάτια	σπιτ _α κ _ι	σπιτ _α κ _{ια}
χάζ _ι *	χάζια*	κ _ο υ _ν ο _ύ π _ι	κ _ο υ _ν ο _ύ π _{ια}

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

ελάφι	ελάφια	γουρούνι	γουρουνιού
		κουτάβι*	κουτάβια*
		σημάδι	σημάδια
		ζυμάρι	ζυμάρια
		σκουλήκι	σκουλήκια
		ντουμάνι	ντουμάνια
		πηρούνι	πηρούνια
		πηγούνι	πηγούνια
		πιτσούνι	πιτσούνια

Προτάσεις:

Έφερα ένα κανάτι με νερό /

Κάθισα και έκανα χάζι

Το κόκκινο ελάφι σπανίζει /

Το σπιτάκι του χωριού είναι άδειο /

Με τσίμπησε ένα τεράστιο κουνούπι /

Φόρτωσαν το γουρούνι στην καρότσα /

Χάιδεψε το κουτάβι τρυφερά /

Έβαλε σημάδι στο χάρτη /

Το λεπτό ζυμάρι απλώθηκε εύκολα /

Σύρθηκε το σκουλήκι στο πλακάκι /

Το έκανε ντουμάνι εδώ μέσα /

Έπιασε το πηρούνι για να φάει /

Ο γιος μου έχει λακάκι στο πηγούνι του /

Το μικρό πιτσούνι πέταξε /

Έφερα δύο κανάτια με νερό

Τα κόκκινα ελάφια σπανίζουν

Τα σπιτάκια του χωριού είναι άδεια

Με τσίμπησαν κάτι τεράστια κουνούπια

Το δέρμα του γουρουνιού είναι σκληρό

Χάιδεψε τα κουτάβια τρυφερά

Έβαλε σημάδια στο χάρτη

Τα λεπτά ζυμάρια απλώθηκαν εύκολα

Σύρθηκαν τα σκουλήκια στα πλακάκια

Άρχισαν τα ντουμάνια και οι φωνές

Άφησε τα πηρούνια στο τραπέζι

Οι γιοι μου έχουν λακάκια στα πηγούνια τους

Τα μικρά πιτσούνια πέταξαν

Κατηγορία 4. Πολλαπλές αποβολές / κωφώσεις και συμπλέγματα

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Οι ζητούμενες λέξεις περιέχουν πολλαπλούς στόχους αποβολής/κώφωσης. Εξετάζουμε κατά πόσο αυτές είναι πραγματοποιήσιμες κι αν κριτήριο μπορεί να είναι η θέση στη λέξη ή το πιθανό σύμπλεγμα (αποδεκτό ή όχι) που θα δημιουργηθεί.

χε <u>λ</u> ιδόνι
γου <u>ρ</u> ου <u>ν</u> ό <u>π</u> ου <u>λ</u> ο
με <u>θ</u> υ <u>σ</u> μένος
κη <u>π</u> ου <u>ρ</u> ός
κο <u>τ</u> ό <u>π</u> ου <u>λ</u> ο
πο <u>τ</u> ισ <u>τ</u> ή <u>ρ</u> ι
π <u>ρ</u> ό <u>σ</u> ω <u>π</u> ο
πε <u>τ</u> ει <u>ν</u> ός
ζ <u>ω</u> νά <u>ρ</u> ι
σα <u>π</u> ου <u>ν</u> ό <u>λ</u> α <u>δ</u> ο
μ <u>ο</u> υ <u>σ</u> τό <u>π</u> ι <u>τ</u> α
πα <u>π</u> ου <u>τ</u> σί <u>δ</u> ι <u>κ</u> ο
πε <u>τ</u> ι <u>μ</u> έ <u>ζ</u> ι
σκ <u>υ</u> λά <u>κ</u> ι
σκ <u>ο</u> υ <u>λ</u> α <u>ρ</u> ί <u>κ</u> ι
νο <u>υ</u> β <u>ο</u> υ <u>ρ</u> ός '=η αυλή'
πι <u>π</u> ε <u>ρ</u> ιά
κο <u>υ</u> νο <u>υ</u> πί <u>δ</u> ι
μ <u>ο</u> υ <u>λ</u> ά <u>ρ</u> ι
μ <u>ι</u> σός
κο <u>υ</u> νά <u>β</u> ι
λο <u>υ</u> λο <u>ύ</u> δ <u>ι</u>
τζ <u>ι</u> τζ <u>ί</u> κ <u>ι</u>

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

σου <u>σ</u> ου <u>ρ</u> ά <u>δ</u> α
κα <u>τ</u> ά <u>ψ</u> υ <u>ξ</u> η
κου <u>κ</u> ου <u>β</u> ά <u>γ</u> ια

Προτάσεις:

Το χελιδόνι έφυγε από τη φωλιά του
Έψησε γουρουνόπουλο στο φούρνο
Γύρισε μεθυσμένος πίσω
Ο κηπουρός κλάδεψε τα δέντρα του κήπου
Κοιμήθηκα σαν κοτόπουλο το μεσημέρι
Γέμισε το ποτιστήρι με νερό
Το πρόσωπό του μπλάβισε από τον πόνο
Το κουτάβι στριφογυρίζει χαρούμενο
Σήμερα το πρωί ο πετεινός δε λάλησε
Το ντουλάπι είναι γεμάτο τρόφιμα
Έσφιξε το ζωνάρι στη μέση
Ανακάτεψαν το σαπουνόλαδο για ώρα
Η παραδοσιακή μουστόπιτα είναι πεντανόστιμη
Μπήκε στο παπουτσίδικο του θείου του
Έβαλε στάχτη και πετιμέζι στο γλυκό
Το σκουλήκι κρέμεται στο ταβάνι πάλι
Το σκυλάκι κυνήγησε το περιστέρι ξανά
Μου'πεσε το σκουλαρίκι κάτω
Ο νουβουρός του σπιτιού μου είναι μεγάλος

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Η πιπεριά της έκαψε το στόμα
Έβρασε το κουνουπίδι στο ζουμί του κοτόπουλου για ώρα
Έσπρωξε το μουλάρι για να προχωρήσει
Από τον πυρετό, ο μισός κρύωνε και ο μισός έκαιγε
Το κουνάβι κρύφτηκε στο περιβόλι
Έκοψε ένα λουλούδι και της το δωσε
Το τζιτζίκι στέκεται στο κλαδί
Η κίτρινη σουσουράδα κουνάει την ουρά της
Η κατάψυξη ξεπάγωσε γρήγορα
Η κουκουβάγια γύρισε το κεφάλι της

Κατηγορία 5. Αποβολή & διπλά σύμφωνα;

Στις ακόλουθες λέξεις, εφόσον αποβληθεί το φωνήεν-στόχος, θα πάρουμε πιθανόν ενδιαφέρουσες ακολουθίες διπλών συμφώνων. Αξίζει να μελετηθεί τί γίνεται σ' αυτές τις περιπτώσεις.

σου <u>σ</u> άμι
κου <u>κ</u> ί
κου <u>κ</u> ούτσι
κου <u>κ</u> ου <u>κ</u> βάγια
α <u>ζ</u> ήτητος
βου <u>β</u> άλι
μά <u>σ</u> ησα
τζι <u>τ</u> ζίκι
λου <u>λ</u> ούδι
ρι <u>φ</u> ι <u>φ</u> ί

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

πι <u>π</u> έρι
δι <u>δ</u> άσκω
ταυ <u>τ</u> ότητα

Προτάσεις (φράσεις-φορείς):

Λέγε σουσάμι πάλι

Λέγε κουκί πάλι

Λέγε κουκουβάγια πάλι

Λέγε βουβάλι πάλι

Λέγε μάσησα πάλι

Λέγε τζιτζικι πάλι

Λέγε λουλούδι πάλι

Λέγε ριφιφί πάλι

Λέγε πιπέρι πάλι

Λέγε διδάσκω πάλι

Λέγε ταυτότητα πάλι

Πες αζήτητος πάλι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Κατηγορία 6. Αποβολή και μορφολογία

Πιθανή αποβολή υψηλού φωνήεντος σε μορφοφωνολογικές εναλλαγές και σε φράσεις. Θα μας δείξει την ΥΔ σε διάφορους τύπους και τη δράση της αποβολής ως παραγωγικού κανόνα (ή όχι) των διαλέκτων

1) ΡΗΜΑΤΑ			
σηκώνω	σήκωσε	σηκωτός	σηκωθήκαμε
πουλώ	πούλησε	πουλήσαμε	
γυρίζω	γύρισα	γυριστός	
αγαπώ	αγάπησε	αγαπήσαμε	αγαπηθήκαμε
κουνώ	κούνησε	κουνήσαμε	κουνηθήκαμε
συζητώ	συζήτησε		
δουλεύω	δούλεψε	δουλευταρού	
σκεφτήκε	σκεφτήκαμε		
τραγουδά	τραγουδύσε	τραγουδήσαμε	
συνειδητοποιεί	συνειδητοποίησε	συνειδητοποιήσαμε	
2) ΦΡΑΣΕΙΣ			
ο δικός μου	του δικού μου	οι δικοί μου	
παιδί	παιδί μου	παιδάκι	παιδάκι μου
η γέννηση	η γέννησή του	η γέννηση του Βαγγέλη	

1) Προτάσεις:

σηκώνω το τσουβάλι

βγήκε σηκωτός από το μαγαζί

το πρωί σηκωθήκαμε στις έξι

πουλώ χωράφια

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

ο Νίκος πούλησε την αγελάδα σε ένα φίλο του
πουλήσαμε τα αμπέλια στο χωριό
γυρίζω τα μαγαζιά από το πρωί
του γύρισα την πλάτη μου
η Μαρία έχει έντονα γυριστές βλεφαρίδες
αγαπώ το γειτονόπουλο
ο Τάκης αγάπησε αληθινά την Έλενα
αγαπήσαμε πολύ ο ένας τον άλλο
αγαπηθήκαμε παράφορα
κουνώ επίμονα το πόδι μου
ο Γιάννης κούνησε απότομα τη σχεδία
κουνήσαμε προσεκτικά την αυτοσχέδια παγίδα
κουνηθήκαμε πολύ από το μεγάλο σεισμό
λατρεύω το μπουγιουρντί
ο πρόεδρος συζήτησε με τους βουλευτές
δουλεύω από το πρωί μέχρι το βράδυ
δούλεψε σκληρά για να πάρει το σπιτάκι του
η γιαγιά αποδείχτηκε δουλευταρού
σκέφτηκε σοβαρά την πρόταση
σκεφτήκαμε να πάμε για ποτό
τραγουδά πίνοντας ούισκι
τραγούδησε με τη φουστανέλα
τραγουδήσαμε στη λέσχη του πανεπιστημίου
η Μαρία συνειδητοποιεί σιγά σιγά το λάθος της
στο δρόμο συνειδητοποίησε ότι είχε ξεχάσει την ταυτότητα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνΗτική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

ξαφνικά συνειδητοποιήσαμε ότι ο σκύλος δάγκωνε την αγελάδα

2) Προτάσεις:

ο δικός μου ανηψιός χτύπησε
σκότωσαν τα κουτάβια του δικού μου σκύλου
οι δικοί μου φεύγουν για διακοπές τον Αύγουστο
το παιδί μου έχει ένα μεγάλο σημάδι στο πηγούνι
το παιδάκι μου έσπασε το χέρι του
η γέννηση του παιδιού μου, έδωσε χαρά σε όλους
η γέννησή του χαροποίησε τον παππού
η γέννηση του Βαγγέλη ξανάσμιξε την οικογένεια

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

ΘΕΜΑ Γ: ΠΡΟΣΤΡΙΒΟΜΕΝΑ

ΣΤΟΧΟΣ:

Τα προστριβόμενα [ts, dz] στα Ελληνικά και το πώς αυτά διαφοροποιούνται από την ακολουθία των φθόγγων [t+s, d+z] έχουν λάβει εκτενή μελέτη τα τελευταία χρόνια (βλ. π.χ. Tzakosta & Vis 2009). Εδώ θα επιχειρήσουμε να προσεγγίσουμε το θέμα από διαφορετική σκοπιά και να αξιοποιήσουμε τη δυνατότητα που μας δίνουν οι (βόρειες) διάλεκτοι να συγκρίνουμε τα πρωτογενή [ts, dz] με τα δευτερογενή που προκαλούνται ως αποτέλεσμα της αποβολής φωνηέντων. Αναμένεται ότι αν τα πρώτα είναι πραγματικά προστριβόμενα και τα δεύτερα αληθινά συμπλέγματα, τότε θα πρέπει να υπάρχουν διαφορές στη διάρκειά τους και στις μεταβάσεις (transitions, rise time).

Κατηγορία 1. Προστριβόμενο /ts/

Πρωτογενή /ts/				Δευτερογενή /ts/	
__i		__u		__i	__u/o
Τονισμένα	Άτονα	Τονισμένα	Άτονα	έντυσε	πατουσίτσα
τσίπουρο	τσιπούρα	τσούπρα	τσουβάλι	αμορτισέρ	ρετουσάρω
κοσίδα	τσιγάρο	κατσούφης	τσουγκράνα	ερώτηση	χαρτοσακούλα
κασίκα	χαράτσι	ματσούκι	κούτσουρο	κράτησε	ντοματοσαλάτα
τσίμπημα	καλούτσικα	παρατσούκλι	γρατσουνιά	απάντηση	μάττωσα
	τσιμέντο	τσούξιμο	τσουρέκι	φτυσιά	πάττωσα

Κατηγορία 2. Προστριβόμενο /dz/

Πρωτογενή /dz/	Δευτερογενή /dz/
Άτονο ...dza	Άτονο ...dɪza
μούτζα	φώτζα
τζαμαρία	βάφτζα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

λάτζα	κόστιζε
τέτζερης	πότιζα

Προτάσεις (φράσεις-φορείς):

Λέγε τσίπουρο πάλι
Λέγε τσουβάλι πάλι
Λέγε ρετουσάρω πάλι
Λέγε τσούπρα πάλι
Λέγε πατουσίτσα πάλι
Λέγε τσιγάρο πάλι
Λέγε κατσούφης πάλι
Λέγε τσιπούρα πάλι
Λέγε τσουγκράνα πάλι
Λέγε κοτσίδα πάλι
Λέγε χαρτοσακούλα πάλι
Λέγε κατσικά πάλι
Λέγε χαράτσι πάλι
Λέγε ματσούκι πάλι
Λέγε κούτσουρο πάλι
Λέγε κράτησε πάλι
Λέγε ντοματοσαλάτα πάλι
Λέγε τσίμπημα πάλι
Λέγε καλούτσικα πάλι
Λέγε παρατσούκλι πάλι
Λέγε γρατσουνιά πάλι
Λέγε μάτωση πάλι

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνΗτική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Λέγε τσιμέντο πάλι

Λέγε τσούξιμο πάλι

Λέγε τσουρέκι πάλι

Λέγε φτυσιά πάλι

Λέγε πάτωση πάλι

Λέγε μούτζα πάλι

Λέγε τζαμαρία πάλι

Λέγε λάτζα πάλι

Λέγε τέτζερης πάλι

Λέγε φώτιζα πάλι

Λέγε βάφτιζα πάλι

Λέγε κόστιζε πάλι

Λέγε πότιζα πάλι

Πες έντυσε πάλι

Πες αμορτισέρ πάλι

Πες ερώτηση πάλι

Πες απάντηση πάλι

ΘΕΜΑ Δ: Στοχευμένη έρευνα για φωνολογικά φαινόμενα στο Πελοποννησιακό ιδίωμα:

Σύντομη περιγραφή βασικών φωνολογικών φαινομένων

1. Εισαγωγή

Με τον όρο *πελοποννησιακό ιδίωμα* αναφερόμαστε στη γλωσσική ποικιλία που της περιοχής της Πελοποννήσου, με εξαίρεση τις γλωσσικές νησίδες στις περιοχές της Μάνης και της Τσακωνιάς. Το πελοποννησιακό ιδίωμα θεωρείται από πολλούς μελετητές (Mackridge 1990, Browning 1991, Κοντοσόπουλος 1994, 1999, Κεχαγιόγλου 1999) ότι αποτέλεσε τη βάση για τον σχηματισμό της Κοινής Νέας Ελληνικής (ΚΝΕ). Υπάρχουν, ωστόσο, διαφορετικές αναλύσεις οι οποίες αμφισβητούν τη συγκεκριμένη άποψη και υποστηρίζουν ότι η συσχέτιση ΚΝΕ και πελοποννησιακής διαλέκτου έχει περισσότερο ιστορική παρά γλωσσολογική βάση (Παντελίδης 2001). Σε κάθε περίπτωση, η ομοιότητα / σχέση καταγωγής που αποδόθηκε στο

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

πελοποννησιακό ιδίωμα όσον αφορά την προέλευση της ΚΝΕ είχε ως αποτέλεσμα το περιορισμένο ερευνητικό ενδιαφέρον για τη συγκεκριμένη διάλεκτο.

2. Φωνολογικά φαινόμενα

Τα βασικά φωνολογικά φαινόμενα που παρατηρούμε στην πελοποννησιακή διάλεκτο είναι τα εξής (η παρουσίαση βασίζεται κυρίως στην ανάλυση του Παντελίδη (2001, 2004), εκτός αν δίνεται διαφορετική παραπομπή):

2.1. Αποβολή

- αποβολή άτονων φωνηέντων (εκτεταμένη αλλά όχι συστηματική): *παίναμ'* (πηγαίναμε), *απάν'* (απάνου), *κάτ'* (κάτου), *το 'κόνισμα* (το εικόνισμα). Το φαινόμενο παρατηρείται συχνά όταν προηγείται υγρό σύμφωνο (*αρρ'βώνες, καλοκαίρ', περ'σσότερο* κ.λπ.), ενώ σε ορισμένες περιπτώσεις λεξικοποιείται (*σουρουπώνω > σουρ'πώνω* → *αόριστος: σουρ'πωσε, περ'σεύω* → *αόριστος: πέρ'σειψα*).
- απουσία μεσοφωνηεντικού μη ετυμολογικού /γ/: *ξετυλίεται, άκουε, εφυλάονταν*
- απλοποίηση του συμπλέγματος /γμ/ σε /μ/: *σφαμένος, ριμένος, στιμή, τραβημένοι* κ.λπ. (πολύ συστηματική εμφάνιση)

2.2. Επένθεση

- ανάπτυξη ενός /i/ (ή /u/ σε ορισμένες περιπτώσεις) ανάμεσα σε δύο σύμφωνα: *σταθιμός, καπινός, πινίγω* (Κοντοσόπουλος 1994: 76), *σουφραΐδα, τσακουμάκι*
- ανάπτυξη φωνηέντων στην αρχή της λέξης: *α-καρτερώ, α-στάχυ, ο-γλιωρότεροι, ο-μπροστά*, κ.λπ.
- ανάπτυξη του ημιφώνου /j/ μεταξύ του φωνήεντος /i/ και ενός άλλου φωνήεντος: *η-j-Ελένη, η-j-αδερφή μ', δύjο*, κ.λπ.

2.3. Μετατροπή

- τροπή της φωνηεντικής ακολουθίας /ue/ σε /o/ σε όρια λέξεων: *π-ό-παθα* (που έπαθα), *μ-ό-λεε* (μου έλεε), κ.λπ.
- διφθογοποίηση φωνηεντικών ακολουθιών (Φ + /i/), στις οποίες τονίζεται το πρώτο τεμάχιο: *νά ητανε, πού είναι, σου είπα*, κ.λπ.
- τροπή του τελικού /o/ των μη οξύτων ρηματικών τύπων σε /u/: *λέου, ρωτάου, να φάου*, κ.λπ. (Κοντοσόπουλος 1994: 74).
- τροπή του /u/ σε /i/: *τρούπα, ξετροπώνοντας*.
- ουρανικοποίηση του /l/ όταν ακολουθεί /e/= /ðulevo/ → [ðul'ένο], /klevo/ → [kl'ένο]

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

- τροπή του [j] σε [i'] όταν βρίσκεται στο συμφωνικό σύμπλεγμα [rj]: [rjos] → [ri'os], [rja] → [ri'a]
- «απουράνωση των συριστικών» /s, z/: *εκκλησιά, κεράσα* (Κοντοσόπουλος 1994: 74), *γρουσουζιά*, κ.λπ.
- τροπή του συμπλέγματος /xn/ σε /γn/ (ηχηροποίηση του /x/): *αράγνη, τέγνη, διώγγω*, κ.λπ.
- τσιτακισμός: *τσεφάλι, καλοτσαίρι, τσοιμούμαι*, κ.λπ.
- τροπή των συριστικών /s/ και /z/ σε ουρανικά /š/ και /ž/, ιδιαίτερα πριν από /i/: π.χ. *šίδερο, έžηγε* (=ζούσε), κλπ. Σύμφωνα με τον Κοντοσόπουλο (1994: 74) το φαινόμενο παρατηρείται στα ορεινά της Μεσσηνίας και της Αρκαδίας.
- [ftj] → [fc]: *εφκιάσαμεν, να φκιάση*.

Βιβλιογραφία

- Browning, Robert. 1991. *Η Ελληνική Γλώσσα Μεσαιωνική και Νέα*. Αθήνα: Εκδόσεις Παπαδήμα.
- Κεχαγιόγλου, Γιώργος. 1999. Το πελοποννησιακό ιδίωμα. Στο *Ιστορία της Ελληνικής Γλώσσας*. Αθήνα: Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο. 246-247.
- Κοντοσόπουλος, Νικόλαος. 1994. *Διάλεκτοι και Ιδιώματα της Νέας Ελληνικής*. Αθήνα: Ελληνικό Λογοτεχνικό και Ιστορικό Αρχείο.
- Mackridge, Peter. 1990. *Η Νεοελληνική Γλώσσα*. Μτφρ. Κ.Ν Πετρόπουλος. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
- Παντελίδης, Νικόλαος. 2004. Το ιδιωματικό στοιχείο στη γλώσσα των Απομνημονευμάτων του Θεόδωρου Κολοκοτρώνη. Στο *Πρακτικά 6ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας, 18-21 Σεπτεμβρίου 2003*. Ρέθυμνο: Πανεπιστήμιο Κρήτης. [URL: <http://www.philology.uoc.gr/conferences/6thICGL/wsc1>]
- Παντελίδης, Νικόλαος. 2001. Πελοποννησιακός ιδιωματικός λόγος και Κοινή Νεοελληνική. Στο *Μελέτες για την Ελληνική Γλώσσα 21*. Θεσσαλονίκη: Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών. 550-561.
- Παντελίδης, Νικόλαος. 2009. Το φαινόμενο του τσιτακισμού στα πελοποννησιακά ιδιώματα. Στο *Πρακτικά 8ου Διεθνούς Συνεδρίου Ελληνικής Γλωσσολογίας, 30 Αυγούστου - 2 Σεπτεμβρίου 2007*. Ιωάννινα. [URL: <http://www.linguist-uoι.gr/gr/dseg/dseg>]

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Πειραματικό υλικό για τη μελέτη φωνολογικών φαινομένων της Πελοποννήσου

Φωνολογικό φαινόμενο	Λέξη	Φωνολογικό περιβάλλον	Αποτέλεσμα πιθανής εφαρμογής του κανόνα
Αποβολή άτονου φωνήεντος (/u/)	απάνου	μετατονική θέση, τέλος της λέξης	[apán]
	κάτου	μετατονική θέση, τέλος της λέξης	[kát]
	ήμουνα	μετατονική θέση, εσωτερικό της λέξης	[ímna]
	μαχαιροπίρουνα	μετατονική θέση, εσωτερικό της λέξης	[maçeropírna]
	σουρουπώνει	προτονική θέση, εσωτερικό της λέξης	[surpóni]
	καλουπώνω	προτονική θέση, εσωτερικό της λέξης	[kalponi]
Αποβολή άτονου φωνήεντος (/i/)	έτσι	μετατονική θέση, τέλος της λέξης	[éts]
	καλοκαίρι	μετατονική θέση, τέλος της λέξης	[kalocéři]
	πήλινα	μετατονική θέση, εσωτερικό της λέξης	[pílna]
	γνώρισα	μετατονική θέση, εσωτερικό της λέξης	[gnórsa]
	σηκώνεται	προτονική θέση, αρχική συλλαβή	[skónete]
	ζυμώνω	προτονική θέση, αρχική συλλαβή	[zmóno]
	περισσότερο	προτονική θέση, εσωτερικό της λέξης	[persótero]
	περισσεύω	προτονική θέση, εσωτερικό της λέξης	[perséno]
Απλοποίηση συμπλέγματος (/ɣm/ → /m/)	στιγμή		[stimí]
	τραβηγμένος		[traviméno]
	βρεγμένο		[vreméno]
Επένθεση του /i/ ανάμεσα σε δύο σύμφωνα	καπνός		[kapinós]
	σταθμός		[stathimós]

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

	πνίγω		[piniɣo]
	φρέσκος		[frésikos]
Επένθεση του /υ/ ανάμεσα σε δύο σύμφωνα	δραχμή		[ðraxumí]
	σφραγίδα		[sufraída]
	τσακμάκι		[tsakumáci]
Ουρανικοποίηση του /l/ όταν ακολουθεί /e/	δουλεύω		[ðul'éno]
	κλέβω		[k l'éno]
	Ελένη		[e l'éni]
Τροπή του [j] σε [l'] στο σύμπλεγμα [rj]	ποιος		[p l'os]
	πια		[pl'a]
	κάποιος		[kápl'os]
«Απουράνωση των συριστικών»	εκκλησιά		[eklisá]
	κεράσια		[cerása]
	γρουσουζιά		[ɣrusuzá]
	καρπούζια		[karpúza]
Ηχηροποίηση του /x/ πριν από /η/	αράχνη		[aráɣni]
	τέχνη		[téɣni]
	διώχνω		[ðjóɣno]
Τσιτακισμός	κεφάλι		[tsefáli]
	καλοκαίρι		[kalotséri]
	κοιμούμαι		[tsimúme]

Προτάσεις και φράσεις-φορείς με τις λέξεις του πειραματικού υλικού

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Λέξεις σε προτάσεις

Το φαγητό είναι απάνου στο τραπέζι.

Το παιδί σκόνταψε και έπεσε κάτω.

Χθες ήμουνά πολύ απασχολημένος.

Βάζει τα μαχαιροπίρουνα στο τραπέζι.

Γρήγορα άρχισε να σουρουπώνει.

Σήμερα αρχίζουμε να καλουπώνουμε το σκυρόδεμα.

Έφυγε έτσι απλά.

Ευχόταν να φτάσει γρήγορα το καλοκαίρι.

Το δωμάτιο ήταν διακοσμημένο με πηλίνα σκεύη.

Χθες γνώρισα τον καινούριο μας συνάδελφο.

Ο Γιάννης σηκώνεται νωρίς κάθε μέρα.

Ζυμώνει ψωμί κάθε μέρα.

Το φαγητό ήταν περισσότερο αλμυρό απ'όσο θα ήθελε.

Δεν του περισσεύουν πολλά χρήματα.

Για μια στιγμή νόμιζε ότι βρισκόταν κάπου αλλού.

Ο μοχλός ήταν τραβηγμένος προς τα κάτω.

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ
πρόγραμμα για την ανάπτυξη

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Το πάτωμα είναι βρεγμένο.
Έβγαινε καπνός από το σπίτι.
Ο σταθμός του τρένου είναι πολύ κοντά.
Νιώθει να την πνίγει η ρουτίνα της πόλης.
Άνοιξε το παράθυρο για να μπει φρέσκος αέρας.
Για πολλά χρόνια η δραχμή ήταν το εθνικό νόμισμα της Ελλάδας
Το έγγραφο απαιτεί μία ακόμα σφραγίδα.
Δεν είχε μαζί της τσακμάκι.
Η Μαρία δουλεύει πολλές ώρες την ημέρα.
Θα ήθελα να κλέψω λίγο από τον χρόνο σου.
Συνάντησα χθες την Ελένη.
Δεν ξέρω ποιος το έκανε αυτό.
Συνάντησε κάποιον στον δρόμο τυχαία.
Ο χρόνος που είχε στη διάθεσή του έχει πια περάσει.
Έχει μια πολύ όμορφη εκκλησιά πάνω στο βουνό.
Τα κεράσια είναι γλυκά.
Το θεωρεί μεγάλη γρουσουζιά.
Έφερε δύο μεγάλα καρπούζια.

ΜΟΝΟΓΡΑΦΗ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΕΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Η αράχνη κρέμεται στο ταβάνι.
Βρίσκει τη μοντέρνα τέχνη πολύ ενδιαφέρουσα.
Ο αέρας διώχνει τα σύννεφα.
Χτύπησε στο κεφάλι.
Ευχόταν να φτάσει γρήγορα το καλοκαίρι.
Κοιμούμαι νωρίς κάθε βράδυ.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛΕΚΤΩΝ: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

Λέξεις σε φράσεις-φορείς

λέγε κάτου πάλι

λέγε μαχαιροπίρουνα πάλι

λέγε σουρουπώνει πάλι

λέγε καλουπώνω πάλι

λέγε καλοκαίρι πάλι

λέγε πήλινα πάλι

λέγε γνώρισα πάλι

λέγε σηκώνεται πάλι

λέγε ζυμώνω πάλι

λέγε περισσότερο πάλι

λέγε περισσεύω πάλι

λέγε στιγμή πάλι

λέγε τραβηγμένος πάλι

λέγε βρεγμένο πάλι

λέγε καπνός πάλι

λέγε σταθμός πάλι

λέγε πνίγω πάλι

λέγε φρέσκος πάλι

λέγε δραχμή πάλι

λέγε σφραγίδα πάλι

λέγε τσακμάκι πάλι

λέγε δουλεύω πάλι

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Πράξη: «Θαλής – Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων - ΔΙΑΦΩΝΗΝ: φωνήεντα των ελληνικών ΔΙΑΛέκτων: Φωνολογική και φωνητική ανάλυση, κατάρτιση διαλεκτικού ευρετηρίου και κοινωνική Ευαισθητοποίηση για την αΝάδειξη του γλωσσικού πλούτου»

λέγε κλέβω πάλι
λέγε ποιος πάλι
λέγε κάποιος πάλι
λέγε πια πάλι
λέγε κεράσια πάλι
λέγε γρουσουζιά πάλι
λέγε καρπούζια πάλι
λέγε τέχνη πάλι
λέγε διώχνω πάλι
λέγε κεφάλι πάλι
λέγε καλοκαίρι πάλι
λέγε κοιμούμαι πάλι
πες αράχνη πάλι
πες Ελένη πάλι
πες εκκλησιά πάλι
πες απάνου πάλι
πες ήμουνα πάλι
πες έτσι πάλι